

21 جولای 2019

داکتر سید عبدالله کاظم

«طاق ظفر» - یک یادگار باوقار و پرافتخار استقلال کشور

"طاق ظفر" نشانه ای از یک افتخار بزرگ تاریخی ملت قهرمان افغانستان است که متأسفانه در طول جنگهای داخلی بعد از 1992 به مخروبه تبدیل شد و اما بعداً به شکل اولی آن با کمی نواقص مجدداً اعمار گردید. از عکس منتشره بعد از اعمار مجدد چنان به نظر میرسد که متن مصوبه لویه جرگه سال 1301 که در فراز طاق در سنگ نصب شده بود، ناپدید گردیده بود. اینجانب با ارسال یک نامه بطور مستند حضور رئیس جمهور داکتر غنی از این کمبود مهم یاد آور شدم و دفتر ایشان بعداً به من اطمینان دادند که نقیصه رفع شده و اعلامیه استقلال به همان متن اصلی در بالای طاق مجدداً نصب شده است.

راجع به تاریخ مختصر این طاق پرافتخار ظفر طی مقاله جداگانه منتشره پورتال وزین افغان جرمن آنلاين مورخ 9 اپریل 2016 نوشتم که: در زمستان سال 1301 شمسی در لویه جرگه منعقد جلال آباد که 840 نفر از علما و وکلای ملت افغانستان در آن اشتراک داشتند، تصویب گردید که از طرف ملت به تقدیر از خدمت بزرگ اعلیحضرت امان الله شاه رواق نصرت و یا "طاق ظفر" بنا و بنیاد شود. محل بنای این یادگار در نزدیکی "ده زرگر" واقع پغمان کابل تعیین گردید، جائیکه شهزاده امان الله پسر دوم امیر حبیب الله خان سراج الملت والدین در شب پنجشنبه مورخ دهم برج جوزای سال 1271 شمسی از بطن ملکه سرور سلطان ملقب به "علیا حضرت" - صبیۀ لوینباب شاغاسی شیردلخان بارکزائی چشم به جهان گشود.

شهزاده امان الله پس از شهادت پدر در شکارگاه لغمان، بروز جمعه مورخ 9 حوت 1297 شمسی رسماً اعلام پادشاهی کرد و هنگامیکه لباس نظامی برتن داشت و تاج سلطنت را بر سر می گذاشت، شمشیرش را از غلاف بیرون کشید و خطاب به ملت گفت: «ملت عزیز من! من این لباس سربازی را از تن بیرون نکنم تا که لباس استقلال را برای مادر وطن تهیه نسازم! من این شمشیر را در غلاف نکنم تا که غاصبان حقوق ملت را به جای شان نشانم!»

او با همین عزم راسخ، شہامت و درایت قابل وصف علیه انگلیس ها اعلام جهاد کرد، تا آنکه به آنچه در روز اول به ملت وعده داده بود یعنی استرداد کامل استقلال کشور، آنرا از طریق نظامی و سیاسی بدست آورد. بروز دوشنبه مورخ 18 اسد 1298 شمسی (10 اگست 1919) معاهده استرداد استقلال افغانستان بین علی احمد خان بارکزی ناظر امور داخلی و سر همالتن گرانت در راولپنڈی به امضاء رسید. متعاقباً بروزهای سه شنبه و چهارشنبه (26 و 27 اسد) مباحثات پیرامون این معاهده در حضور اعلیحضرت امان الله غازی در قصر زرافشان (مقام مؤقت نظارت امور خارجه) در کابل صورت گرفت و بروز 28 اسد 1298 شمسی (19 اگست 1919) اعلیحضرت غازی امان الله شاه این سند را در قصر زر افشان با قلم خود امضاء کرد.

اعلیحضرت بعد از مراسم امضاء حاضرین مجلس را مخاطب قرار داد و گفت: «بعد از این اگر امان الله زنده باشد یا مرده، شما ملت نجیب و غیور افغانستان این روز خجسته 28 اسد را همه

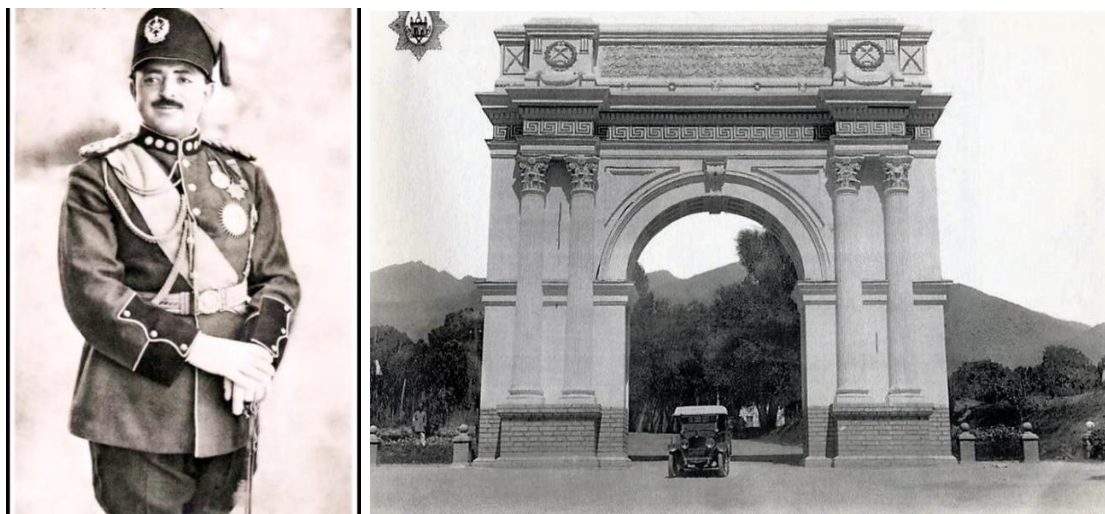
د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی ښی پازوالي دلیکوال په غاره ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په څیر و لولئ

ساله بنام عید ملی و خاطره شریف استرداد استقلال کشور جشن بگیرید.» (عزیزالدین وکیلی فوفلزائی : "فرهنگ کابلستان"، جلد دوم، چاپ کابل، 1387 شمسی، صفحه 873)

"طاق ظفر" - این بنای با شکوه، یادگاری از یک رویداد بزرگ ملی "استرداد استقلال کشور" است که کار اعمار آن در سال 1301 آغاز و طی دو سال به پایه اکمال رسید. در ماه سرطان 1303 هنگامیکه لویه جرگه بزرگ پغمان در حال تدویر بود و به تعداد 1054 نفر از وکلای مردم و بزرگان قوم و مامورین دولت به غرض اشتراک در این مجلس تاریخی به پغمان گرد آمده بودند، این بنای نصرت نگار با ذکر نام قهرمانان شهید آن معرکه بروز پنجشنبه مورخ 19 سرطان (10 جولای 1924م) با نطق اعلیحضرت امان الله شاه به حیث یادگار آزادی و سمبول استقلال کشور افتتاح گردید.

در شروع محفل افتتاحیه شیر احمد خان رئیس شورای دولت ضمن بیانیه بحضور شاه چنین گفت:

«بمضور برادران غیور عسکری و حضار محترم عرض میشود. بیاد شما خواهد بود که اعلیحضرت غازی شهریار رعیت پرور و محبوب القلوب ما در روز جلوس براریکه تخت سعادت بخت دولت علیه افغانستان فرموده بودند: تا ما ملت افغانستان متحداً مستعد و حاضر باستحصال استقلال تامه افغانستان نشویم، قبولدار تاج پادشاهی نمی شوم. وما ملت افغانستان ادعای این قهرمان حریت را مقصد و آرزوی حقیقی افغانستان دانسته مستعد استحصال آن مرام بزرگ بافتخار گردیدیم. بفضل و عنایت خدواند مهربان و معاونت پرفتوح حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم و بعزم بالجزم جانبازانه برگزیده دودمان نجیب افغان اعنی الغازی امان الله خان پادشاه افغانستان و بقوت بازوی پرهمت افغانیان، استقلال تامه افغانستان را حاصل و برمفاخرش بحمد الله نائل گردیدیم. بنا برخطاب به اولادی که از نسل های آینده ملت شجاع افغانستان بوجود می آید، انشاء یک یادگاری که شاهد تاریخی آن همت فداکاری و فتح بزرگ مان باعث تحریک خون در عروق قهرمانان افغان گردد، لازم دیده شد. این بنای مفخرت فرجام که در این موقع

د پانو شمیره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزی ښی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

پغمان دیده و به طاق ظفر نامیده میشود، همان یک یادگاری است که نقش نمودن مضمون ذیل را بر آن آرزو نموده بودیم.»

سپس رئیس شورای دولت متن مصوبه لویه جرگه 1301 را که قبلاً حین اعمار بر بالای طاق نصب شده بود، قرائت کرد:

«به تقدیر مظفریت و تذکار جانبازیهای یگانه نخبه ء آمال افغانیان و قهرمان قوم پرست با وجدان الغازی الاعظم اعلیحضرت امان الله خان که از بدو جلوس خود جهت تحصیل حیات باشرف و امحای زندگانی منفور ملت عزیز خود اعتصام آزادی مغضوبه و استرداد حقوق مشروعه جامعه افغان را بعهدہ غیرت گرفته و متعاقباً درسایه حدت عزم و قیام فوق العاده خویش تا 28 اسد 1298 استقلال تامه افغانستان را حصول نمود. این بنای مفخرت احتوا که شاهد بعث بعدالموت مان است، در صیفیه پغمان مینو نشان بنام طاق ظفر بنیاد کرده شد و نیز اسمای سامی همان جوانان سرفروش که در طی اثبات فداکاری و جدیت شهید راه استقلال و حریت گشته کارنامه های مقدس خود شان را سرمشق حیات ما و اولاد آنها گذاشته اند، درحواشی این رواق ثبت گردید تا آئینهء صحنه خونین مجاهدین و تاریخ سربازی های شهریار شجاعت قرین ما بوده برای آتیه اخلاف افغانستان محرک غلیان قومی و تازیانه غیرت ملی باشد.»

لذا یگانه سمبول ارج گذاری بر صدمین سالگرد استقلال کشور همانا طاق ظفر است که باید با استفاده از همان عکس تاریخی آن بطور مرغوب دیزاین و به حیث یک سمبول در جشن صدسالگی استقلال ارائه گردد.

با نظر محترم جناب سیستانی که طی یک مقاله مورخ 20 جولای در افغان جرمن آنلاین به نشر رسیده است، موافق هستم که هنوز فرصت است تا سمبول منتخبه موجود را باید طوری تعدیل کرد که در آن نشانه های تاریخی موضوع منعکس گردد. امید است مقامات مربوطه در این مورد غور مجدد بفرمایند و از استاد امان الله حیدر زاد - یکی از شخصیت های مسلکی در این ساحه بفوریت طالب نظر شوند. هنوز هم دیر نشده است.

د پانوی شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزی ښی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په څیر و لولئ